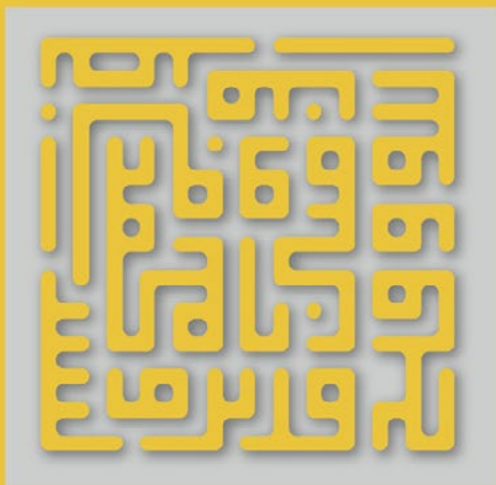

DAVE
EGGERS

H O L O G R A M
P R O K R Á L E

PLUS

Hologram pro krále

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

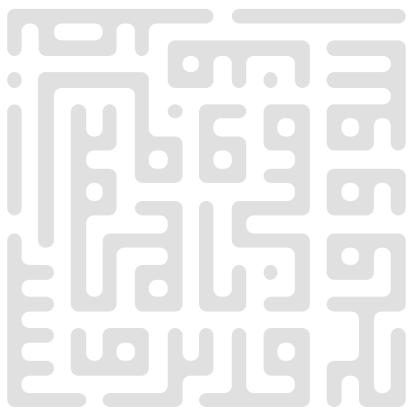
Dave Eggers
Hologram pro krále – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

DAVE EGGERS
HOLOGRAM PRO KRÁLE

DAVE
EGGERS

H O L O G R A M
PRO KRÁLE

PŘELOŽIL PETR ELIÁŠ

PLUS

Pro Daniela McSweeneyho, Rona Hadleyho a Paula Vidu.

Jsou to ohromní lidé.

A HOLOGRAM FOR THE KING

Copyright © Dave Eggers, 2012

All rights reserved

Translation © Petr Eliáš, 2014

Cover © Magda Fišerová, 2014

ISBN 978-80-259-0278-3

Ne každý den jsme potřeba.

SAMUEL BECKETT

Alan Clay se vzbudil v saúdskoarabské Džiddě. Bylo 30. května 2010 a na cestě sem strávil v letadle skoro tři dny.

V Nairobi se seznámil s jednou ženou. Seděli vedle sebe a čekali každý na svůj let. Byla vysoká a pěkně stavěná. Měla drobné zlaté náušnice, ruměnou pokožku a rytmický hlas. Alanovi se zamlouvala víc než většina lidí, které dennodenně potkával. Řekla mu, že žije na severu státu New York. Od jeho domu na předměstí Bostonu to nebylo daleko.

Kdyby měl kuráž, býval by si našel způsob, jak s ní strávit víc času. Ale on místo toho nastoupil do letadla a odletěl do Rijádu a pak do Džiddy. Na letišti ho vyzvedl jakýsi muž a odvezl ho do hotelu Hilton.

Bylo dvanáct minut po jedné v noci, když cvakly dveře a Alan vešel do hotelového pokoje. Spěšně se nachystal do postele. Potřeboval se vyspat. Ráno ho čekala hodinová cesta na sever, musel vyrazit v sedm, aby byl v osm hodin v rodícím se komplexu KAEC, Průmyslovém městě krále Abdalláha. Se svým týmem tam nainstaluje holografický telekonferenční systém

a pak ho představí samotnému Abdalláhovi. Jestli se mu podaří udělat na něj dojem, dostane zakázku na kompletní zajištění IT služeb v celém komplexu firma Reliant a Alanův podíl, vysoko v šestimístných číslech, vyřeší všechno, co ho pálí.

Takže potřeboval být odpočatý. Připravený. Jenže místo toho čtyři hodiny ležel a nemohl usnout.

Myslel na dceru Kit, která studovala vysokou školu, moc dobrou a drahou školu. Neměl dost peněz na to, aby jí zaplatil školné na zimní semestr. Neměl na to, protože udělal v životě celou řadu neprozíravých rozhodnutí. Špatně plánoval. Neměl odvalu, když to bylo potřeba.

Jeho rozhodnutí byla krátkozraká.

Rozhodnutí jeho kolegů byla krátkozraká.

A taky pošetilá a účelová.

Jenže v té době to netušil. On ani jeho kolegové nevěděli, že je ta rozhodnutí přivedou skoro na mizinu – včetně Alana, toho času majitele a jediného zaměstnance poradenské firmy, kterou řídil v podstatě z obýváku.

S Kitinou matkou Ruby se rozvedl. Už spolu déle nežili, než předtím žili. Ruby byla pekelná osina v zadku. Bydlela v Kalifornii a na Kitiny výdaje pranic nepřispívala. Vysoká je *twoje* starost, řekla mu. Tak nebuď srab a starej se.

A teď Kit na podzim nenastoupí. Alan se rozhodl prodat dům, ale zatím nenašel kupce. Jinak mu došly možnosti. Dlu-

žil spouště lidí, mimo jiné osmnáct tisíc dolarů párku designérů. Postavili pro něj prototyp nového jízdniho kola, které chtěl prodávat v Bostonu a okolí. Hromadě lidí to přišlo jako hodně hloupý nápad. Dlužil i Jimu Wongovi, který mu půjčil pětáctýřicet tisíc na materiál a taky na nájem skladu. Dalších zhruba šedesát pět tisíc dlužil půl tuctu přátel a rádoby partnerů.

Takže byl na mizině. A když mu došlo, že nebude schopný zaplatit Kit školné, už bylo pozdě žádat o stipendium. Pozdě přestoupit na jinou školu.

Copak to ale byla taková tragédie, že si zdravá mladá žena jako Kit dá semestr na vysoké přestávku? Ne, nebyla. Dlouhé, zmučené dějiny světa si u chytré a schopné dívky jako Kit vynechaného semestru ani nevšimnou. Ona to nějak přežije. Nebyla to tragédie. Ani náhodou.

Tragédie, tak mluvili o tom, co se stalo Charlie Fallonovi. Charlie umrzl v jezeře kousek od Alanova domu. Vlastně hned vedle něj.

Jak tak Alan ležel v pokoji hotelu Hilton v Džiddě a nemohl spát, myslel právě na Charlieho. Ten den ho viděl vcházet do jezera. Alan zrovna odjížděl a měl naspěch. Nebylo úplně normální, aby muž jako Charlie Fallon takhle v září lezl do pableskujícího temného jezera, ale na druhou stranu to nebylo nic pozoruhodného.

Charlie Fallon předtím posílal Alanovi stránky z knih. Dva roky. Charlie k stáru objevil transcendentalisty a pocítil s nimi určitou spřízněnost. Zjistil, že Brook Farm, kde se transcendentalistické myšlenky uplatňovaly v praxi, byla nedaleko,

a připadalo mu, že to něco znamená. Pátral mezi svými bostonskými předky, jestli náhodou nenajde nějakou souvislost, ale bezvýsledně. Přesto dál posílal Alanovi stránky se zvýrazněnými pasážemi.

Dílo nadané duše, říkal si Alan pro sebe. Charliemu řekl, ať už mu ty sračky neposílá. Ale Charlie se jen křenil a posílal dál.

Takže když Alan viděl v sobotu v poledne Charlieho, jak vstupuje do jezera, chápal to jako logické vyústění jeho nové vášně pro půdu. Když ho tehdy míjel, byl ve vodě teprve po kotníky.

Když se Alan vzbudil, už měl zpoždění. Bylo čtvrt na devět. Usnul až někdy po páté.

V komplexu KAEC ho čekali v osm. Cesta trvá minimálně hodinu. Než se osprchuje a oblékne a dojede tam, bude deset. První den, a dvě hodiny zpoždění. Je vůl. Rok od roku větší.

Zkusil zavolat Cayley na mobil. Zvedla to a ohlásila se tím svým nakřáplým hlasem. V jiné realitě, s jinak roztočeným kolem štěstěny, kdyby on byl mladší a ona starší a oba dost hloupí na to, aby to zkusili, klapalo by jim to skvěle.

„Ahoj Alane! Je to tu krásný. No, krásný možná ne. Ale ty tu nejsi.“

Všechno jí vysvětlil. Nelhal. Nedokázal v sobě posbírat potřebnou energii a kreativitu.

„To nic,“ řekla a pousmála se – její hlas otvíral netušené možnosti a oslavoval existenci fantastického života setrvalé smyslnosti –, „zrovna to tu chystáme. Ale budeš se sem muset nějak dopravit sám. Víte někdo, jak se sem Alan dostane?“

Hulákala zřejmě na zbytek týmu. Znělo to, jako že se na-

cháží v rozlehlém prostoru. Představil si temné, prázdné místo a tři mladé lidi se svíčkami, jak čekají na něj a jeho lucernu.

„Auto si půjčit nemůže,“ řekla jim.

A pak jemu: „Nebo můžeš, Alane?“

„Já to nějak vymyslím,“ odvětil.

Zavolal na recepci.

„Haló, tady Alan Clay. S kým mluvím?“

Ptal se lidí, jak se jmenují. Tenhle zvyk mu vštípil Joe Tri- vole, když pracoval ve společnosti Fuller Brush. Ptej se na jména a pak je oslovuj. Když si budeš pamatovat, jak se jme- nují, oni si zapamatují tebe.

Recepční řekl, že se jmenuje Edward.

„Edward?“

„Ano, pane. Jmenuju se Edward. Přejete si?“

„Odkud jste, Edwarde?“

„Z Indonésie, z Jakarty, pane.“

„Á, z Jakarty,“ odtušil Alan. Došlo mu, že o Jakartě nemá co říct. Nic o ní nevěděl.

„Edwarde, co myslíte, mohl bych si prostřednictvím hotelu půjčit auto?“

„Máte mezinárodní řidičák?“

„Ne.“

„V tom případě vám to nedoporučuju.“

Alan zavolal concierge. Vysvětlil mu, že potřebuje, aby ho někdo odvezl do KAEC.

„Bude to chvílku trvat,“ řekl mu concierge. Neměl saúdský přízvuk. V tomhle saúdském hotelu zřejmě žádní Saúdové ne-

pracovali. Vlastně jich asi nikde moc nepracovalo, jak se do-
zvěděl. Pracovní síly do všech odvětví dováželi. „Musíme na-
jít vhodného řidiče,“ oznámil mu concierge.

„To mi nemůžete jednoduše zavolat taxíka?“

„Ne tak docela, pane.“

Alanovi se vařila krev v žilách, ale do tohohle srabu se dostal sám. Poděkoval a zavěsil. Věděl, že v Džiddě nebo Rijádu si člověk nemůže taxíka jen tak zavolat – nebo to aspoň psali v průvodcích, které se všechny mohly přetrhnout, pokud šlo o objasnění nebezpečí, jež hrozí zahraničním turistům v Saúdskoarabském království. Ministerstvo zahraničí před Saúdy důrazně varovalo. Únos tu nebyl ničím nezvyklým. Mohli by Alana prodat Al-Káidě, požadovat za něj výkupné nebo ho převézt přes hranice. Ale Alan si ještě nikdy nikde nepřipadal ohrožený, a to ho povinnosti v devadesátých letech zavedly do mexického Juárezu a v osmdesátých do Guatemaly.

Zazvonil telefon.

„Máme pro vás řidiče. Kdy má přistavit vůz?“

„Co nejdřív.“

„Bude tu za dvanáct minut.“

Alan se osprchoval a oholil si žilkami prokvetlý krk. Oblékl si nátělník, bílou košili, světle okrové kalhoty, světle hnědé ponožky a mokašiny. Obleč se jako americký obchodník, řekli mu. Tradovaly se varovné historicky o příliš horlivých Západanech, kteří si navlékli dišdašu i gutru, aby zapadli. Tahle snaha se necení.

Když si upravoval límeček, zavadil Alan o bulku na šíji, kterou poprvé objevil před měsícem. Byla velká asi jako golfový míček, vystupovala mu z páteře a na omak připomínala chrupavku. Někdy si říkal, že to je součást páteře, co jiného by to taky mohlo být?

Mohl by to být nádor.

Taková bulka, a na páteři – ta musela být agresivní a smrtelná. V poslední době občas neuvažoval úplně jasně a chodil trochu nejistě a dávalo dokonalý a strašlivý smysl, že mu tam něco roste, užírá ho, vysává z něj život a ždíme z něj bystré a racionální uvažování.

Měl v plánu s tím někam zajít, ale nakonec nikam nešel. Určitě by se to nedalo operovat. Na ozařování Alan nechtěl, nechtěl přijít o vlasy. Ne, stačilo na to občas sáhnout, nějaký čas sledovat vedlejší příznaky, pak na to zase párkrát sáhnout a pak nedělat nic.

Za dvanáct minut byl Alan hotový.

Zavolal Cayley.

„Vyrážím z hotelu.“

„Tak jo. Než dojedeš, budeme mít všechno připravené.“

Jeho tým se tam bez něj dokázal dostat a zvládl všechno připravit. K čemu tam tedy byl on? Důvody byly pochybné, ale koneckonců ho dostaly až sem. Předně byl starší než ostatní členové týmu, všechno vlastně ještě děti, pod třicet. A pak, Alan kdysi znal synovce krále Abdalláha. V polovině devadesátých let oba pracovali pro jednu firmu na výrobu plastů a Ericu Ingvallovi, newyorskému řediteli společnosti Reliant,

připadalo, že je to dostatečná vazba na to, aby upoutala královu pozornost. Nejspíš to nebyla pravda, ale Alan se rozhodl, že mu to nebude vymlouvat.

Alan byl rád, že tu práci dostal. Potřeboval ji. Ten půldruhý rok, než mu Ingvall zavolal, byl pokořující. Že bude do daňového příznání vyplňovat zdanitelný příjem 22 350 dolarů, to by ve svém věku nečekal. Sedm let z domu provozoval poradenskou firmu a rok od roku se jeho tržby tenčily. Nikomu se nechtělo utrácet. Ještě před pěti lety to docela šlo, staří kamarádi mu dohazovali zakázky a on byl pro ně užitečný. Zprostředkoval jim kontakty s obchodníky, které znal, tahal za nitky, dojednával kšefty a tu a tam slízl smetanu. Připadal si k něčemu.

Teď mu bylo čtyřiapadesát a pro korporátní Ameriku byl zajímavý asi jako letadlo uplácené z hlíny. O práci nezavadil, nedokázal sehnat klienty. Šel z firmy do firmy, nejdřív Schwinn, pak Huffy, potom Frontier Manufacturing Partners a přes Alan Clay Consulting až na gauč, odkud se díval na DVD s vítěznými zápasy Red Sox ve finále Světové série v letech 2004 a 2007. Zápas, ve kterém proti Yankees dali čtyři homeruny za sebou. Dvaadvacátého dubna 2007. Ty čtyři a půl minuty viděl stokrát a pokaždé cítil cosi jako radost. Připadalo mu to tak nějak správné, navozovalo to dojem řádu. Bylo to vítězství, které mu nikdo nikdy nevezme.

Allan zavolal conciergeovi.

„Už je tady to auto?“

„Omlouvám se, bude mít trochu zpoždění.“

„Vy jste ten z Jakarty?“

„Ano.“

„Edward.“

„Ano.“

„Zdravím, Edwarde. Jak velké bude to zpoždění?“

„Ještě tak dvacet minut. Přál byste si, abych vám nahoru poslal něco k jídlu?“

Alan došel k oknu a podíval se ven. Rudé moře bylo klidné, z té výšky ničím pozoruhodné. Po pobřeží se táhla šestiproudá dálnice. Na molu rybařila trojice mužů v bílém.

Alan se podíval na vedlejší balkon. Viděl svůj odraz ve skle. Vypadal jako průměrný chlap. Když se oholil a slušně se oblékl, působil celkem normálně. Ale pod obočím mu cosi potmělo. Oči se mu propadly a lidé si toho už začali všimat. Na posledním srazu se spolužáky ze střední mu jeden bývalý fotbalista, kterým Alan pohrdal, řekl: Alane Clayi, ty pořád koukáš do blba. Co je to s tebou?

Od moře přišel prudký poryv větru. V dálce plula nákladní loď. Tu a tam pár člunů, maličkých jako hračky.

Muž, který seděl vedle něj v letadle z Bostonu do Londýna, pil gin s tonikem a vedl monolog.

Nějakej čas to bylo dobrý, co? říkal. Co, nějakých třicet let nebo tak? Možná dvacet, dvaadvacet? Ale pak utrum, zničehonic, a my se v oblasti turistickýho ruchu a obchodu museli přidat k západní Evropě. Tak nějak to ten chlap v letadle říkal, no ne? Aspoň přibližně.

Pořád mlel tu svou a stejně náruživě i pil.

Je z nás národ domácích koček, říkal. Národ pochybovačů, pesimistů a řešičů. Díky bohu, že ti Američani, co tuhle zemi

osídlovali, takoví nebyli. Ti byli úplně jiná rasa! Přejeli Ameriku na vozech s dřevěnýma kolama! Spousta jich cestou natáhla bačkory a málem se kvůli tomu ani nezastavovalo. Tehdy jste pohřbil svý mrtvý a jel dál.

Ten muž, opilý a možná taky trochu vyšinutý, se stejně jako Alan narodil do prostředí, v němž dosud vládla výroba, ale pak se ztratil ve světě, který se od vyrábění věcí čím dál kvapněji vzdaloval. Utápěl se v ginu s tonikem a se vším byl hotový. Letěl do Francie, na důchod do malého domku kousek od Nice, který jeho otec postavil po válce. A tím to haslo.

Alan se nechal zatáhnout do hovoru a vyměňoval si s tím mužem názory na Čínu, Koreu, na šití oblečení ve Vietnamu, vzestup a pád oděvního průmyslu na Haiti nebo na cenu slušného pokoje v Hajdaráádu. Alan strávil pár desítek let u jízdnicích kol a pak vystřídal asi tucet dalších oborů, konzultoval, pomáhal firmám bojovat nesmlouvavou efektivitou – roboti, zeštíhlená výroba a podobné věci. A přesto bylo pro člověka jako on rok od roku méně práce. Na americké půdě už se nevyrábělo. Jak mohl on nebo kdokoli jiný obhájit pětkrát až desetkrát vyšší náklady než v Asii? A když tamní mzdy vzrostly na neudržitelnou úroveň – řekněme pět dolarů na hodinu –, přišla na řadu Afrika. Číňani už tou dobou vyráběli tenisky v Nigérii. Jack Welch jednou řekl, že kdo chce vyrábět, měl by neustále plout kolem světa a hledat nejlevnější podmínky, a vypadalo to, že ho svět vzal za slovo. Muž v letadle na protest zaskučel: Mělo by *záležet* na tom, kde je co vyrobené!

Jenže Alan si nechtěl zoufat a nechtěl se nechat nakazit sousedovou chandrou. On byl přece optimista, ne? Aspoň to říkal. *Chandra*. To slovo muž opakoval pořád dokola. Nejhorší je ten černý humor. Ty fóry! bědoval. Poslouchal jsem je ve Francii,

v Anglii, ve Španělsku. A v Rusku! Lidi tam remcají na zoufalce ve vládě, na základní a nezvratnou dysfunkci své země. A v Itálii! Ta zahořklost, to očekávání úpadku. Bylo to všude a teď to máme i my. Ten ponurej sarkasmus. To nás zabije, přisámůh. Je to znamení, že jsi na dně a už se nezvedneš.

Alan to neslyšel poprvé a znovu to poslouchat nechtěl. Nasadil si sluchátka a po zbytek letu se díval na filmy.

Vešel z balkonu zpátky do tmavého studeného pokoje.

Vzpomněl si na domov. Napadlo ho, kdo tam asi teď je. Kdo se tam rozhlíží, bere do rukou jeho věci a pak odchází.

Jeho dům byl na prodej, už čtyři měsíce. To je to jezero, jak v něm umrzl ten chlap?

Dům byl taky to jediné, kvůli čemu kdy Ruby volala. Už se prodal? Potřebovala peníze a podezírala Alana, že se mu podaří dům prodat a před ní to zatajit. Až ho prodám, tak se to dozvíš, říkal jí. A taky máš internet, ne? Když se na něj rozječela, zavěsil.

Najal si jednu ženu, aby dům připravila k prodeji. Jsou lidi, co se tím živí. Přijdou k vám domů a celé to tam načančají tak, jak vy byste to nikdy nedokázali. Rozsvítí temnotu, kterou jste tam natáhli se svou lidskou špinou.

A pak, než se dům prodá, žijete v jeho vylepšené verzi. Všude je víc žluté. Taky jsou tam květiny a stoly z recyklovaného dřeva. Vaše vlastní věci jsou ve skepě.

Jmenovala se Renee, nepoddajné vlasy měla vyčesané nahoru jako cukrovou vatu. Ze všeho nejdřív se zbavte zbytečnosti, řekla mu. Tak devadesát procent tohohle všeho budete muset

nastrkat do krabic a vyhodit, prohlásila a jedním gestem ob-
sáhla předměty, které za dvacet let nashromáždil.

Balil. Balil a vyhazoval. Nábytek nechal, ale když se vrá-
tila, řekla: Tak, a teď vyměníme nábytek. Chcete si ho koupit,
nebo pronajmout?

Vystěhoval i nábytek. V obýváku byly dva gauče, obou se
zbavil. Jeden dal Kitině kamarádce a jeden Chuyovi, který mu
sekal trávník. Renee vypůjčila obrazy. Nic neříkající ab-
strakce, jak říkala. Visely v každém pokoji, plátna s příjem-
nými barvami a neurčitými tvary, které nic neznamenaly.

To bylo před čtyřmi měsíci. Od té doby v domě pořád bydlel,
uvolnil ho, jen když si v něm realitní makléři naplánovali pro-
hlídku. Někdy zůstal. Seděl zamčený v pracovně a poslouchal
komentáře návštěvníků. Nízké stropy, říkali. Malé ložnice. Ty
podlahy jsou původní? Je to tu cítit zatuchlinou. Nejsou ma-
jitelé už trochu starší lidi?

Někdy sledoval potenciální kupce přicházet a odcházet. Vy-
kukoval oknem jako imbecil. Jeden pár se v domě zdržel tak
dlouho, že se Alan musel vymočit do hrnku od kafe. Jindy ho
návštěvnice, podnikatelka v dlouhém koženém kabátě, za-
hlédla v okně, když odcházela po příjezdové cestě. Otočila se
k makléři a svěřila se mu, že nejspíš právě viděla ducha.

Alan se díval, jak se vlny jemně lámou o břeh. Kdo mohl tu-
šit, že Saúdská Arábie má tak rozlehlé a čisté pobřeží? Alan to
nevěděl. Pohlédl na několik desítek palm pod sebou, vysá-
zených v zahradě jeho nebo vedlejšího hotelu, za kterým už
bylo Rudé moře. Napadlo ho, že by tu zůstal. Změnil by si

jméno. Zbavil by se všech dluhů. Nějak by Kit posílal peníze a vyklouzl by z drtivého svěráku života v Americe. Snášel ho čtyřiapadesát let. Copak to nestačilo?

Ale ne. Nebylo to tak vždycky. Byly dny, kdy si Alan připadal, jako že je něco víc. Dny, kdy by obsáhl celý svět. Dny, kdy dohlédl na míle daleko. Dny, kdy překonal úbočí netečnosti a rozhlédl se po krajině svého života a viděl budoucnost, jaká je: zmapovatelná, schůdná a dosažitelná. Všechno, co chtěl udělat, už udělal někdo před ním, tak proč by to nedokázal zopakovat? Dokázal. Kdyby se do toho jen dovedl pustit a vytrvat. Kdyby si dovedl vypracovat plán a držel se ho. Dokázal by to! Musel tomu věřit. Samozřejmě.

Zakázka od Abdalláha vypadala jako hotová věc. S Reliantem se co do velikosti nikdo nemohl měřit a teď měli i ten mizerný hologram. Alan uzavře obchod, shrábne svůj podíl, splatí všechno v Bostonu a pak už to pojede. Otevře si malou továrnu, začne s tisícovkou kol ročně a pak přidá. Školné bude platit z drobných, co bude nosit po kapsách. Realitní makléře pošle pryč, splatí dům, vyrazí do světa jako titán, bude mít dost peněz, aby mohl říct, seru na vás, na *tebe*, na *tebe* a na *tebe* taky.

Zaklepání na dveře. Dorazila snídaně. Bramborové placky má v pokoji do pěti minut. To není možné, leda by jedl jídlo připravené pro někoho jiného. Došlo mu, že to tak je. Nevadilo mu to. Nechal číšníka prostřít stůl na balkoně, pak rozmáchlým gestem podepsal účet a přitom v desátém patře mhouřil oči proti větru. Na moment mu připadalo, že tohle je on. Tohle si zaslouží. Měl by se naučit budit dojem, že mu

tenhle svět patří a on patří do něj. A když už je ten typ člověka, co sní cizí placičky, člověka, kterého si hotel cení natolik, že mu pošle snídani původně určenou někomu jinému, třeba je i ten typ, kterému se podaří získat audienci u krále.

Zazvonil telefon.

„S prvním řidičem jsme měli problém. Zavolali jsme druhého, je na cestě. Měl by tu být do dvaceti minut.“

„Děkuju,“ řekl Alan a zavěsil.

Seděl a zhluboka dýchal, dokud se zase neuklidnil. Byl americký podnikatel. Neměl se za co stydět. Dneska se dá dohromady. Nebude za vola.

Nikdo mu nedal žádnou záruku. Král je velmi zaneprázdňený, opakovali mu v e-mailech i po telefonu. Samozřejmě, to chápu, odpovídal Alan znovu a znovu a zdůrazňoval, že je ochoten se sejít kdekoli a kdykoli, podle toho, jak se to hodí Jeho Veličenstvu. Jenže to nebylo tak jednoduché. Nejenom že byl král zaneprázdňený, jeho plány se rychle a často měnily. Bylo to nutné vzhledem k tomu, kolik lidí by mu mohlo chtít ublížit. Takže plány se měnily často nejen proto, aby vyhovovaly potřebám státu, ale musely se měnit často kvůli království a králi samotnému. Alanovi bylo řečeno, že Reliant a několik dalších firem, které mají zájem na poskytování služeb v KAEC, si mají

připravit své zboží a představit je na místě, které bude blíže určeno, někde na pobřeží, v centru rašícího města, a že krátce před královým příjezdem budou informováni. Může to být kterýkoli den, řekli mu, kdykoli.

„Takže někdy v řádu dnů, týdnů?“ zeptal se.

„Ano.“

A tak Alan naplánoval tuhle cestu. Nedělal něco takového poprvé – uctivě se poklonit, představit zboží a plácnout si. Většinou to nebylo nic nemožného, když měl člověk správné lidi a moc nevystřkoval bradu. Práce pro Reliant, největšího dodavatele IT technologií na světě, nebyla nijak náročná. Dalo se předpokládat, že Abdalláh bude chtít to nejlepší, a to Reliant byl. Nebo aspoň největší, dvakrát větší než nejsilnější americký konkurent.

Znám se s vaším synovcem Džalavím, řekne Alan.

Nebo možná Váš synovec a já se dobře známe.

Džalaví, váš synovec, je můj dávný kamarád.

Jinde už na rodinných poměrech a vztazích nezáleželo, to Alan věděl. Nezáleželo na nich v Americe a vlastně ani nikde jinde, ale doufal, že tady, v královské rodině, snad přátelství nějaký význam má.

Jeli s ním další tři lidé z Reliantu, dva inženýři, muž a žena, a ředitelka marketingu – Brady, Cayley a Rachel. Oni měli názorně předvést schopnosti Reliantu a Alan měl zhruba načrtnout čísla. Zakázka pro KAEC by pro Reliant znamenala přinejmenším pár set milionů na dřevo a vyhlídku na další obchody, ale co hlavně, přepychové živobyty pro Alana. Nebo možná ne přepychové živobyty. Ale dokázal by uniknout hrozícímu

bankrotu, měl by něco na důchod a Kit by zůstala na vybrané škole a byla by o to méně zklamaná životem a svým otcem.

Vyšel z pokoje. Dveře za ním třesly jako výstřel z děla. Vyšel se oranžovou chodbou.

Hotel byl postaven tak, aby ničím neprozrazoval, že stojí v Saúdskoarabském království. Celý komplex, opevněný před silnicí a mořem, byl zbaven sebemenšího náznaku arabského obsahu i kontextu. Ten hotel, samé palmy a vepřovice, mohl klidně stát v Arizoně, v Orlandu, kdekoli.

Alan shlédl do atria deset pater pod sebou, hemžily se tam desítky mužů, všichni v tradičních saúdských oděvech. Musel si vybavit pojmy: dlouhým bílým hábitům se říká tóba. Šátek, který zakrývá hlavu a krk, se jmenuje gutra a na místě ho drží černý kulatý provaz, agal. Alan sledoval rej postav, tóby dodávaly jejich pohybům zdání beztlíže. Shromáždění duchů.

Zahlédl, jak se na konci chodby zavírají dveře výtahu. Doběhl k nim a vrazil ruku do šterbiny. Dveře se s trhnutím zase otevřely, polekaně a omluvně. V prosklené kabině stáli čtyři muži, všichni v tóbách a gutrách. Někteří pohlédli na Alana, ale rychle se očima vrátili k novému tabletu, který drželi mezi sebou. Majitel jim předváděl klávesnici a neustále přístroj překlápěl, načež se poslušně převracela i tlačítka, což jeho přátelům přinášelo obrovský požitek.

Skleněná krabice, v níž byli všichni uzavřeni, padala atriem do přízemí, tiše jako sníh, a dveře se otevřely směrem do zdi z falešného kamene. Pach chlóru.

Alan nechal Saúdy vystoupit první, ani jeden mu nepoděkoval. Pak vyšel ven. Fontány plivaly do vzduchu vodu, beze smyslu i rytmu.

Sedl si k malému litinovému stolku ve foyer. Objevil se číšník. Alan si objednal kávu.

Opodál spolu seděli dva muži, jeden běloch a druhý tmavší, oba ve stejných bílých tóbách. Alan se v průvodci dočetl, že Saúdové jsou vyložení, nepokrytí rasisté, a tady teď tohle. Možná to nebyl zrovna důkaz společenské harmonie, ale stejně. Nevybavoval se mu jediný případ, kdy by zvyk nebo doporučení z průvodce skutečně vycházely z praxe. Popis kulturních norem, to bylo jako zprávy o dopravní situaci. V momentě zveřejnění už neplatí.

Zničehonic kousek od něj kdosi stál. Alan vzhlédl k zavalitému muži s tenoučkou bílou cigaretou. Zdvihl ruku, jako by chtěl zamávat. Alan zmateně mávl zpět.

„Alane? Jste Alan Clay?“

„Jsem.“

Muž típl cigaretu ve skleněném popelníku a podal mu ruku. Měl dlouhé a hubené prsty, hebké jako jelenice.

„Vy jste řidič?“ zeptal se Alan.

„Řidič, průvodce, hrdina. Júsuf,“ odvětil muž.

Alan vstal. Júsuf byl menší než on a smetanová tóba dodávala jeho postavě vzezření tučňáka. Byl mladý, jen o málo starší než Kit. Na kulatém, nevýrazném obličejí se mu skvěl řídký pubertální knírek.

„Dáváte si kávu?“

„Ano.“

„Chcete si ji dopít?“

„Ne, to je v pořádku.“

„Dobře. Tudy prosím.“

Vyšli ven. Vedro bylo dravé, v plné síle.

„Tady,“ ukázal Júsuf a spěchali k prastarému jílovitě hnědému Chevroletu Caprice. „To je moje láska,“ prohlásil a předvedl mu ho jako kouzelník kytici umělých květin.

Byla to stará popelnice.

„Můžeme jet? Nemáte kufr nebo něco?“

Alan kufr neměl. Nosíval kuffík a v něm blok, ale na žádné z poznámek, co si kdy na schůzce udělal, se nikdy ani nepodíval. Teď jen tak sedával a nic si nepsal a ten zvyk se mu stal zdrojem síly. U někoho, kdo si nepotřeboval dělat poznámky, lidé předpokládali výjimečné duševní schopnosti.

Alan otevřel zadní dveře.

„Ne, ne,“ zarazil ho Júsuf. „Nejsem žádný nóbl šofér. Pojďte si sednout dopředu.“

Alan poslechl. Ze sedadla se vznesl obláček prachu.

„Určitě nás to tam doveze?“ zeptal se.

„Každou chvíli jezdím do Rijádu,“ odpověděl Júsuf. „Nikdy mě nikde nenechalo.“

Júsuf nasedl a otočil klíčkem v zapalování. Motor mlčel.

„Aha, počkejte,“ napadlo ho, vystoupil, otevřel kapotu a zmižel za ní. Po chvíli ji zase zavřel, nastoupil a nastartoval. Motor se zakašláním procitl a zazněla z něj historie.

„Problémy s motorem?“ nadhodil Alan.

„Ale ne. Musel jsem ho odpojit, než jsem šel do hotelu. Aby mi to nikdo nepředrátoval.“

„Nepředrátoval?“ podivil se Alan. „Jako aby to vybuchlo?“
„Žádný terorista,“ uklidnil ho Júsuf. „Jeden chlap, co si myslí, že mu brousím starou.“

Júsuf zařadil zpátečku a vycouval.

„Nejspíš se mě pokusí zabít,“ řekl. „Tak jedeme.“

Projeli kruhovým objezdem. Minuli pískově žlutého Hummera s kulometem na kapotě. Vedle auta seděl v piknikovém křesílku saúdský voják a nohy si máčel v nafukovacím bazénku.

„Takže sedím v autě, co může vybuchnout?“

„Ne, teď ne. Zkontroloval jsem to. Sám jste mě viděl.“

„Myslíte to vážně, že se vás někdo snaží zabít?“

„Možné to je,“ odtušil Júsuf a vjel na hlavní dálnici, která lemovala Rudé moře. „Ale jistý si nebudu, dokud na to nedojde, no ne?“

„Hodinu čekám, a pak přijede řidič, co mu možná vybuchne auto.“

„Ale ne,“ bránil se Júsuf, ale tak docela nevnímal. Snažil se zprovoznit iPod, starší model, který ležel ve stojánku na pití mezi sedačkami. Nefungovalo spojení mezi iPodem a autorádiem.

„Nedělejte si z toho hlavu. Stejně nejspíš neví, jak takový auto předrátovat. Není žádný ostrý hoch. Je jenom bohatej. Šlo by to, leda kdyby si někoho najal.“

Alan na Júsufa hleděl, dokud to mladíkovi nedošlo: když bohatý muž potřebuje předrátovat auto chlapovi, co mu chodí za ženou, klidně si na to může někoho najmout.

„Kuuurva,“ pronesl Júsuf a obrátil se k Alanovi. „Tak teď jste mě vyděsil.“

Alan zvažoval, že by otevřel dveře a vyskočil. V tu chvíli se to zdálo jako moudřejší postup než jet s tímhle člověkem dál.

Júsuf zatím z bílé krabičky vytáhl další tenkou cigaretu, zapálil si a mžoural na silnici před sebou. Míjeli řadu obrovských pestrobarevných soch.

„Hrůza, co?“ poznamenal Júsuf. Dlouze si potáhl a veškerý strach z nájemného vraha jako by se rozplynul. „Tak, Alane. Odkud jste?“

Trochu z toho svého blazeovaného vystupování přenesl i na Alana a ten si přestal dělat starosti. Chlap s postavou tučňáka, tenkými cigaretami a Chevroletem Caprice nebyl ten typ, co by zajímal vrahy.

„Z Bostonu,“ řekl Alan.

„Boston. Boston,“ opakoval Júsuf a bubnoval do volantu. „Já byl v Alabamě. Rok na vysoké.“

Alan neposlechl zdravý rozum a vybavoval se s tím bláznem dál.

„Vy jste studoval v Alabamě? Proč zrovna tam?“

„To myslíte tak, že jsem byl jedinej Arab v okruhu pár tisíc mil? Dostal jsem roční stipendium. Do Birminghamu. V Bostonu je to asi úplně jinačí, co?“

Alan měl Birmingham rád a sdělil mu to. Měl tam přátele.

Júsuf se usmál. „Ta velká socha Vulkána. Děsivá, že jo?“

„To je pravda. Mám ji moc rád,“ odušil Alan.

Pobyt v Alabamě vysvětloval Júsufovu americkou angličtinu. Měl jen nepatrný saúdský přízvuk. Na sobě měl ručně vyrobené sandály a značkové sluneční brýle Oakley.

Řítily se Džiddou. Vypadala dost nově, vůbec ne jako Los Angeles. *Los Angeles, jenom s burkami*, řekla mu jednou Angie Healyová. Tou dobou už spolu nějaký čas dělali v Treku. Chyběla mu. Další mrtvá žena v jeho životě. Byla jich spousta, milenky, ze kterých jsou *staré* kamarádky, pak staré kamarádky, milenky, co se vdaly, trochu zestárly a teď měly odrostlé děti. A pak umřely. Na aneurysma, rakovinu prsu, non-Hodgkinův lymfom. Bylo to šílené. Jeho dceři bylo dvacet, brzo jí bude třicet a pak už pohromy začnou doslova pršet.

„A vy mu za tou ženou chodíte, nebo ne?“ zajímal se Alan.

„Ne, ne. Rozvedli jsme se, už je to dávno...“

Podíval se na Alana, co on zatím na to.

„No, prostě to nefungovalo. Pak si vzala někoho jinýho. A teď se nudí a pořád mi píše esemesky. Na Facebooku taky, všude. Manžel to ví a myslí si, že spolu něco máme. Nedáte si něco k jídlu?“

„Jako že bychom zastavili a najedli se?“

„Můžeme zajít někam ve Starém Městě.“

„Ne, já před chvílí jedl. Máme zpoždění, vzpomínáte?“

„Ach tak. My spěcháme? To mi neřekli. Jestli máte na spěch, tak bychom měli jet jinudy.“

Júsuf se obrátil do protisměru a přidal plyn.

IV

Třeba bude lepší, když Kit zůstane rok doma. Její spolubydlící byla divná holka, hubená jako lunt, z Manhattanu. Moc všímavá. Všimla si, že Kit nespí klidně, a měla taky názor na to, co to znamená a jak to léčit. Mluvila o hluboko zakořeněných příčinách takového chování. Po tom jejím všímání následovaly otázky, podezření na různé problémy, co by Kit mohla mít. Všimla si maličkých pohmožděnin, které měla Kit na předloktí, a dožadovala se vysvětlení, který muž jí to udělal. Všimla si, že Kit má vysoký hlas, trochu tenký, skoro dětský, a vysvětlila jí, že to je často důkazem sexuálního zneužívání v dětství, hlas oběti ustrne ve věku, kdy trauma prožila. Všimla sis někdy, že máš hlas jako malá holka? ptala se jí.

„Děláte to často?“ zeptal se Alan.

„Jako jestli vozím lidi? Mám to jako melouch. Studuju.“

„Co?“

„Univerzitu života!“ prohlásil Júsuf a zasmál se. „Ne, dělám si prdel. Obchod, marketing. Takový věci. Ani nevím proč.“

Minuli rozlehlé hřiště a Alan poprvé uviděl děti. Bylo jich sedm nebo osm, visely na prolézačkách a lezly na skluzavku.

S nimi tam byly tři ženy v burkách, černých jako uhlí. Už se s takovými ženami potkal, ale pohled na ty stíny, jak se za dětmi pohybují po hřišti – Alana z něj mrazilo. Vždyť to bylo jako z nějaké noční můry, honí vás vznášející se postava v černém s napřaženýma rukama. Jenže co o tom Alan věděl? Nic. A nic taky neřekl.

„Jak dlouho pojedeme?“ zeptal se Alan.

„Do KAEC? Tam jedem?“

Alan mlčel. Júsuf se usmíval. Tentokrát si dělal legraci.

„Asi hodinu. Možná o něco víc. Kdy jste tam měl být?“

„V osm. V půl deváté.“

„No, tak tam budete v poledne.“

„Máte rád Fleetwood Mac?“ zajímal se Júsuf. Podařilo se mu zprovoznit iPod – vypadal, jako by byl pár set let pohřbený v písku a pak ho někdo vyhrabal – a teď se probíral písničkami.

Vyjeli z města a brzy byli na dálnici, která protínala drsnou poušť rovně jako střela. Nebyla to pěkná poušť. Žádné duny. Jen úmorná placka a v ní ošklivá dálnice. Júsuf předjížděl cisterny a kamiony. Čas od času bylo v dálce vidět šedivou betonovou vesničku, labyrint zdí a elektrických kabelů.

Alan s Ruby kdysi projel Státy z Bostonu do Oregonu, kamarádovi na svatbu. Jeden z těch bláznivých nápadů, co si člověk může dovolit, než se mu narodí děti. Opakovaně a třaskavě se hádali, nejčastěji o bývalých partnerech. Ruby o těch svých chtěla mluvit, velmi podrobně. Chtěla, aby Alan věděl, proč je nechala a vybrala si jeho, ale on to nechtěl poslouchat. Copak

je takový problém udělat za tím tlustou čáru? Nech toho, prosím tě, škemral. Pokračovala, dál se vyžívala v tom, co bylo. Dost, dost, dost, zahřměl nakonec a ze Salt Lake City do Oregonu už nepadlo ani slovo. Každý mlčenlivý kilometr ho posiloval, a jak si představoval, upevňoval její úctu k němu. Jeho jedinými zbraněmi proti ní bývalo mlčení a výbuchy, a občas si pěstoval zatvrzelé napětí. Nikdy nebyl tak tvrdohlavý jako s ní. V téhle verzi svého já s ní strávil šest let. Tenhle Alan byl vzteklý, žárlivý a neustále podrážděný. Nikdy si nepřipadal tak plný života.

Júsuf si zapálil další cigaretu.

„To není zrovna chlapská značka,“ poznamenal Alan.

Júsuf se zasmál. „Snažím se přestat, a tak jsem skončil s normálníma a kouřím tyhle. Jsou o půlku tenčí. Míň nikotinu.“

„Ale zato jsou elegantnější.“

„Elegantnější. Jo, to se mi líbí. Ano, jsou elegantní.“

Jeden z Júsufových předních zubů mířil šikmo přes vedlejší. Dodávalo to jeho úsměvu zvláštní přidech šilenství.

„Dokonce i ta krabička,“ odušil Alan. „Jen se na ni podívejte.“

Byla stříbrná a bílá a maličká, jako modýlek Cadillacu, ve kterém se vozí hmyzí pasák.

Júsuf otevřel přihrádku a hodil krabičku dovnitř.

„Lepší?“ zeptal se.

Alan se zasmál. „Díky.“

Deset minut nic neřekli.

Alan uvažoval, jestli ho ten člověk vůbec veze do KAEC, nebo je jen sympatický únosce.

„Máte rád vtipy?“ zeptal se Alan.

„Myslíte jako vtipy, co si zapamatujete a pak je někde vykládáte?“

„Ano,“ řekl Alan. „Vtipy, co si zapamatujete a pak je vykládáte.“

„Na tyhle vtipy Saúdové moc nejsou,“ odušil Júsuf. „Ale pár jsem jich slyšel. Nějakej Brit mi vyprávěl jeden o královně a velkým péru.“

Ruby vtipy nesnášela. „To bylo tak trapný,“ řekla mu pokaždé, když ve společnosti nějaký vytáhl, ať jich odvyprávěl deset, nebo jeden jediný. Alan jich znal snad tisíc a každý, kdo znal Alana, věděl, že jich zná tisíc.

Dokonce ho i zkoušeli – před pár lety ho parta kamarádů donutila vykládat vtipy dvě hodiny v kuse. Mysleli si, že mu dojdou, ale on se sotva rozjel. Netušil, proč si jich tolik pamatoval. Ale když doříkával jeden, už ho napadal další. Paměť ho nikdy nezklamala. Jeden vtip byl svázaný s druhým jako šňůra kouzelnických šátků.

„Nebud' takovej trapák,“ řekla mu Ruby. „Zníš jako z estrády. Takovýhle vtipy už nikdo nevykládá.“

„Já jo.“

„Lidi vyprávějí vtipy, když nemají co říct,“ poučila ho.

„Lidi vyprávějí vtipy, když už není co říct,“ opáčil.

Vlastně to neřekl. Napadlo ho to až po mnoha letech, ale to už se spolu s Ruby nebavili.

Júsuf bubnoval do volantu.

„Tak jo,“ ozval se Alan. „Jedné ženě onemocněl manžel. Je v kómatu, vždycky se na chvíli probere, ale pak zase usne.“

Takhle to trvá několik měsíců, ale ona dennodenně sedí u něj. Když se zase vzbudí, naznačí jí, aby šla blíž. Sedne si k němu na postel. On má slabý hlas. Vezme ji za ruku. ‚Víš co?‘ řekne. ‚Prožila sis se mnou spoustu zlého. Když mě vyhodili, podržela jsi mě. Když mi přestalo jít podnikání, stála jsi při mně. Když jsme přišli o dům, podpořila jsi mě. Když mi začalo selhávat srdce, pořád jsi byla se mnou... A víš co?‘ ‚Co, zlato?‘ zeptá se ho něžně. ‚Řekl bych, že mi nosíš smůlu!‘

Júsuf frkal a kašlal. Musel típnout cigaretu.

‚To bylo dobrý. Ten konec jsem nečekal. Umíte jich víc?‘

Alan mu byl vděčný. Už spoustu let se mu nestalo, aby vyprávěl někomu mladšímu vtip a on to ocenil.

‚Znám,‘ řekl. ‚Počkejte... Aha, tenhle je dobrý. Tak jo, žil jeden muž a ten se jmenoval Čudný. A to jméno nenáviděl. Lidi si z něj neustále dělali legraci, říkali mu se ženou ‚manželé Čudní‘, kam přišel, tam ho vítali ‚ahoj Čudo‘ a tak. Časem zestárl a rozhodl se napsat závěť. V ní si přál, aby měl náhrobek beze jména. Chtěl být pohřbený v neoznačeném hrobě s prázdným náhrobním kamenem, žádné jméno, nic. Pak umřel a vdova jeho přání vyhověla. A tak tam ležel v neoznačeném hrobě, ale pokaždé když kolem toho hrobu někdo šel, řekl: ‚Koukni, není to Čudný?‘‘

Júsuf se smál, až si musel otřít oči.

Alanovi byl krajně sympatický. Dokonce i jeho vlastní dcera Kit vtřela hlavou, ‚Prosím tě ne, když s nějakým vtipem začal.‘

Alan pokračoval. ‚Tak jo. Schválně, jak se říká chlapovi, který se umí milovat na osmačtyřicet způsobů, ale nezná žádné holky?‘

Júsuf pokrčil rameny.

„Konzultant.“

Júsuf se usmál. „To nebylo špatný. Konzultant. To jste vy.“

„To jsem já,“ přitakal Alan. „Aspoň na chvíli.“

Projeli kolem malého zábavního parku, pomalovaného zářivými barvami, ale zjevně opuštěného. Ruské kolo, růžové a žluté, tam stálo samo a toužilo po dětech.

Alana napadl další vtip.

„Mám lepší. Policajt zrovna přijel na místo hrozivé dopravní nehody. Kusy těl obětí jsou všude rozházené, tady ruka, tam noha. Všechno si zapisuje, když vtom narazí na hlavu. Do bloku si zapíše: ‚Hlava na sylnici.‘ Dojde mu, že je to špatně, tak to škrtně a napíše: ‚Hlava na silnicy.‘ Zase špatně. ‚Hlava na sylnicy.‘ Takhle už vůbec ne. ‚Sakra,‘ zakleje. Rozhlédne se, a když vidí, že se nikdo nedívá, trochu do té hlavy šouchne nohou a znova vytáhne tužku. ‚Hlava na chodníku.‘

„To bylo dobrý,“ uznal Júsuf, i když se nezasmál.

Dva tři kilometry jeli mlčky. Krajina byla rovná a bezvýrazná. Postavit cokoli v té neústupné poušti představovalo akt čiré vůle, jež se nutila na území zcela nevhodné k osídlení.

Když vytáhli Charlieho tělo z jezera, vypadalo jako pytel s odpadky. Měl na sobě černou větrovku a Alana jako první napadlo, že je to hromada listů zabalená v plachtě. Jen ruce měl viditelně lidské.

„Budete něco potřebovat?“ zeptal se tehdy policistů.

Nic nepotřebovali. Všechno viděli. Čtrnáct policistů a hasičů pět hodin sledovalo, jak Charlie Fallon umírá.

V

„Proč tam vůbec jedete?“

„Kam?“

„Do KAEC.“

Júsuf to vyslovil jako *kej*k. To je dobré vědět, pomyslel si Alan.

„Kvůli práci,“ odpověděl.

„Děláte ve stavebnictví?“

„Ne. Proč?“

„Říkal jsem si, že byste to tam třeba pomohl rozjet. Nic se tam neděje. Vůbec nic se nestaví.“

„Vy jste tam byl?“

Alan předpokládal, že odpoví ano. Nic tak velkého nikde okolo Džiddy určitě není. Takže Júsuf ten komplex určitě viděl.

„Ne,“ odvětil.

„Proč ne?“

„Nic tam není.“

„Zatím,“ opravil ho Alan.

„Jestli *vůbec* někdy bude.“

„Jestli *vůbec*?“

„Nikdy z toho nic nebude,“ řekl Júsuf. „Už teď je to mrtvý.“

„Cože? To tedy není. Už pár měsíců si dělám rešerše. Máme tam mít prezentaci. Jedou plnou parou vpřed.“

Júsuf se obrátil k Alanovi a usmál se, od ucha k uchu, evidentně rozveselený. „Počkejte, až tam dojedem,“ odtušil. Zapálil si další cigaretu.

„Plnou parou vpřed?“ zopakoval. „Prokrista.“

Jako na zavolanou se objevil billboard s reklamou na nový komplex. Venku na terase stála rodina, za sebou nepřesvědčivý západ slunce. Muž byl Saúd, obchodník, v jedné ruce mobilní telefon a v druhé noviny. Žena, která zrovna podávala manželovi a dětem snídani, měla na sobě hidžáb, střízlivou blůzu a kalhoty. Pod fotografií byl nápis PRŮMYSLOVÉ MĚSTO KRÁLE ABDALLÁHA: VIZE ČLOVĚKA, NADĚJE NÁRODA.

Alan na něj ukázal. „Vy si myslíte, že se to nikdy nepodaří?“

„Co já vím? Víم jenom to, že tam ještě nic neudělali.“

„A co Dubaj? Tam se to povedlo.“

„Tohle není Dubaj.“

„A nemůže být?“

„Nebude. Která žena by sem chtěla? Do Saúdské Arábie se nikdo nestěhuje, pokud nemusí, ani do těch růžových apartmánů u moře.“

„Ta žena na billboardu vypadá o krok dál,“ poznamenal Alan.

Júsuf vzdechl. „V tom to právě je, říkají. Nebo neříkají, ale naznačují, že v KAEC budou mít ženy víc svobod. Že se budou moct volněji stýkat s muži a řídit. Takové věci.“

„To by nebylo špatné, ne?“

„Jestli se to podaří, tak snad. Ale ono to nedopadne. Byly

doby, kdy ten projekt měl naději, ale už nejsou peníze. Emaar, developer, je na mizině. V Dubaji vyhláší bankrot. Všechno bylo nadhodnocené a teď nemají ani vindru. Dluží po celém světě a KAEC je teď odepsané. Nic nefunguje. Uvidíte. Neznáte ještě nějaký vtipy?“

Alana to vyplašilo, ale snažil se nebrat Júsufova prohlášení moc vážně. Věděl, že pomlouvači se najdou všude, i v Saúdské Arábii. Emaar, mezinárodní developerská společnost, která postavila většinu Dubaje, měla problémy, byla obětí bubliny na trhu, a všichni věděli, že bez osobního zapojení krále Abdalláha a jeho vlastních peněz bude mít KAEC potíže. Ale král do projektu samozřejmě investuje. Samozřejmě že se postará, aby se pohнул kupředu. Nese jeho jméno. Je to jeho odkaz. Hrdost by králi Abdalláhovi nedovolila nechat celou věc zkrachovat. To všechno se Alan snažil vemluvit Júsufovi a přesvědčoval tím vlastně i sebe.

„Ale co když umře?“ napadlo Júsufa. „Je mu pětáosmdesát. Co potom?“

Na to Alan neměl odpověď. Chtěl věřit, že se něco takového může podařit, vystavět město z prachu. Architektonické návrhy, které viděl, byly velkolepé. Blyštivé věže, veřejná prostranství a promenády lemované stromy, soustava kanálů, které obyvatelům umožní dostat se téměř kamkoli lodí. Město bylo futuristické a romantické, ale taky praktické. Dalo se vybudovat s existující technologií a spoustou peněz, ale ty Abdalláh rozhodně měl. Proč do projektu neinvestoval sám, bez Emaaru, bylo záhadou. Měl dost na to, aby město postavil přes noc – tak proč to neudělal? Král se má někdy chovat jako král.

Další exit byl označený KAEC. Júsuf se obrátil k Alanovi a jakoby dramaticky zdvihl obočí.

„Tak jedem. Plnou parou vpřed!“

Sjeli z dálnice a zamířili k moři.

„Určitě jedeme dobře?“ ujišťoval se Alan.

„Sem jste chtěl,“ odvětil Júsuf.

Alan neviděl žádné známky budoucího města.

„Ať je to, co je to, je to támhle,“ řekl Júsuf a ukázal před sebe. Silnice byla nová, ale nevedla vůbec nikam. Asi po půldruhém kilometru dojeli k prosté bráně, dvojici kamenných oblouků nad silnicí s obrovskou kupolí navrchu. Bylo to, jako by někdo vybudoval v zatvrzelé poušti cestu a pak zhruba uprostřed postavil bránu, aby naznačil, že právě tady něco končí a něco jiného začíná. Slibné, ale nepřesvědčivé.

Júsuf zastavil a stáhl okénko. Obezřetně k nám došla dvojice strážných v modrých uniformách, pušky volně pověšené na rameni, a obkroužili auto. Zřejmě je překvapilo, že vůbec někoho vidí, natož dva muže v třicet let starém chevroletu.

Júsuf jim něco řekl, zmínil i svého pasažéra, pohodil přítom bradou doprava. Strážní se sehnuli, aby na Američana na sedadle spolujezdce viděli. Alan se profesionálně usmál. Jeden ze strážných Júsufovi cosi řekl a ten se obrátil k Alanovi.

„Doklady.“

Alan mu podal pas. Strážný zmizel v kanceláři. Pak zase vyšel, vrátil pas Júsufovi a mávl, že můžou jet.

Za kontrolním stanovištěm se silnice rozdělila na dva pruhy. Střední pás byl porostlý trávou, spálenou a bojující o život,

při němž ji pomáhala držet dvojice mužů v červených kombinézách a s hadicí.

„Tihle asi nebudou v odborech, co?“ nadhodil Alan.

Júsuf se chmurně usmál. „Tuhle jsem u táty v obchodě zaslechł jednoho chlapa. Povádal: ‚My tady odbory nevedeme. Máme totiž Filipínce.‘“

Pokračovali dál. Na středovém pásu začala řádka palem, všechny čerstvě zasazené, některé ještě zabalené v pytlovině. Zhruba za každým desátým stromem byl na lampě pověšený plakát a na něm obraz města, až bude hotové. Na jednom muž v tóbě s kufříkem v ruce vystupoval z jachty a vítali ho dva další v černých oblecích a se slunečními brýlemi. Na jiném muž za úsvitu napřahoval golfovou hůl, vedle sebe caddyho – nejspíš taky odněkud z jižní Asie. Na dalším byl airbrushem vyvedený úžasný nový stadion. Pláž lemovaná hotely namalovaná z ptačí perspektivy. Fotografie ženy, jak učí syna zacházet s laptopem. Na sobě měla hidžáb, ale jinak byla oblečená v západním stylu, všechno v levandulové barvě.

„Proč by takové svobody inzerovali, kdyby to nemysleli vážně?“ zeptal se Alan. „Vždyť Abdalláh dost riskuje, že tím rozdráždí konzervativce.“

Júsuf pokrčil rameny.

„Kdo ví? Na lidi jako vy to dělá dojem, tak to třeba funguje.“

Silnice se narovнала a znovu se táhla pouští bez výrazu i formy. Zhruba každých pět metrů stál kandelábr, ale jinak tu nic nebylo, krajina vypadala jako nedávno opuštěné staveniště na Měsíci.

Ujeli další kilometr, než se zase objevily stromy. Pod palmami postávaly hloučky dělníků, někteří v helmách, jiní s šátkem na hlavě. V dálce, pár set metrů od vody, silnice končila a stála tam hrstka budov připomínajících staré náhrobky.

„To je ono, v podstatě,“ řekl Júsuf.

Vítr byl v poušti prudký a přes silnici se jako mlha proháněl písek. Přesto dva muži zametali asfalt.

Júsuf na ně se smíchem ukázal. „Takhle se tu utrácení peníze. Zametají písek na poušti.“